

Til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

15-02-2016

Notat om forslag til forsøg fra Lejerbo om garanti for job og uddannelse i stedet for kontanthjælp til beboere i Mjølnerparken

Sagsnr.
2016-0026426

Dette notat indeholder forvaltningens vurdering af Lejerbos forslag til integrationsforsøg som beskrevet i to artikler bragt i Politiken den 28. januar 2016¹ samt oplysninger modtaget fra Eskild Dahl Pedersen, sekretariatschef på Lejerbos boligsociale kontor i Mjølnerparken (se bilag 1 side 6-8 i dette notat).

Dokumentnr.
2016-0026426-1

Sagsbehandler
Søren Juulsen & Maria
Holmsgaard Nielsen

Kort om forsøget

Lejerbo har foreslået en særlig forsøgsordning, hvor beboere i Mjølnerparken over en tiårig periode ikke får kontanthjælp, men derimod en garanti for ordinært job og/eller ordinær uddannelse svarende til minimum 9. klasses afgangseksamen.

Lejerbo er ansvarlig for at stille ordinære job til rådighed. Ansættelserne i Lejerbo vil ske på ordinære kontrakter og vilkår, og de deltagere, der skal have uddannelse svarende til minimum 9. klasses afgangseksamen, vil modtage løn på SU-satser.

Deltagerne i forsøget vil være ude af beskæftigelsessystemet, idet de ikke længere vil modtage forsørgelsesydelse eller indsats efter beskæftigelseslovgivningen.

Finansiering

Lejerbo har som finansiering til forsøget foreslået, at Folketinget ved lov vedtager, at den økonomi, som i dag anvendes til kontanthjælpsmodtagerne i Mjølnerparken, delvist tilgår Lejerbo København.

Målgruppe

Forsøgsindsatsen foreslås at omfatte alle flygtninge og indvandrere i Mjølnerparken, som modtager kontanthjælp.

Varighed

Forsøgsperioden foreslås at løbe i ti år.

2. kontor, område I

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Mobil
2361 1764

E-mail
ED4L@bif.kk.dk

EAN nummer
5798009710178

¹ Links til de to artikler vedr. Lejerbos forslag til forsøg: "Boligkontor: Vi kan finde jobs til beboerne": <http://politiken.dk/indland/ECE3036980/boligkontor-vi-kan-finde-jobs-til-beboere-paa-kontanhjaelp/> og "LA støtter kontroversielt integrationsforslag": <http://politiken.dk/indland/ECE3036976/la-stoetter-kontroversielt-integrationsforslag/>

Hovedelementer

1. Beboerne skal ikke længere have retskrav på at blive forsørget af det offentlige
2. Økonomien, som i dag anvendes til kontanthjælpsmodtagere i Mjølnerparken, skal delvist tilgå Lejerbo København
3. Deltagelse i forsøget er baseret på frivillighed
 - De beboere, som ikke ønsker at medvirke, skal tilbydes genhusning i en anden af Lejerbos afdelinger i kommunen.
4. Garanti for job og uddannelse til alle
 - Alle skal have 9. klasses afgangseksamen, herunder geografi, biologi, historier mv. med henblik på at skabe en fælles referenceramme
 - Job i Lejerbo København

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens vurdering af forsøgets hovedelementer – kan det lade sig gøre i praksis?

Ad 1. Beboerne skal ikke længere have retskrav på at blive forsørget af det offentlige

Det indgår i forsøget, at de beboere, der frivilligt vælger at deltage, ikke længere skal have retskrav på at blive forsørget af det offentlige.

Vurdering

Retten til hjælp fra det offentlige efter aktivloven er betinget af, at man ikke har et rimeligt tilbud om arbejde jf. aktivloven § 13 stk. 1, og man er forpligtet til at tage et job, hvis man bliver tilbudt et.

Hvis borgeren ikke tager imod tilbuddet, skal kommunen som udgangspunkt give borgeren en sanktion, medmindre der foreligger en rimelig årsag, som kan undtage borgeren for sanktionen jf. aktivlovens § 13 stk. 7 og stk. 8.

Det er forvaltningens vurdering, at såfremt en beboer i Mjølnerparken får et rimeligt tilbud om arbejde på ordinære kontrakter og vilkår, har han eller hun ikke længere ret til kontanthjælp, jf. aktivloven § 13 stk. 1.

De beboere, der frivilligt vælger at tage imod Lejerbos jobgaranti, vil således være ude af beskæftigelsessystemet, idet han eller hun ikke længere vil modtage en forsørgelsesydelse eller indsats efter beskæftigelseslovgivningen.

Forvaltningen vurderer imidlertid, at en del af beboerne formentlig vil have behov for forsørgelse udover det, de kan tjene gennem arbejdet hos Lejerbo i forsøget, fordi nogle borgere i perioder slet ikke vil

kunne arbejde, f.eks. på grund af helbredsmæssige eller sociale problemstillinger.

Det indgår ikke i Lejerbos forsøg, at deltagerne har mulighed for at modtage supplerende kontanthjælp ved siden af deres indtægt. Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at en forsøgsbestemmelse i aktivlovens § 110 om beskæftigelsesfremmende forsøgsordninger vil være en forudsætning for, at forsøget som helhed kan gennemføres.

Ad 2. Økonomien, som i dag anvendes til kontanthjælpsmodtagere i Mjølnerparken, skal delvist tilgå Lejerbo København

Lejerbos forslag indebærer, at den økonomi, som i dag anvendes til kontanthjælpsmodtagere i Mjølnerparken, fremover delvist tilgår Lejerbo København.

Vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der ikke på nuværende tidspunkt er lovhjemmel til forsøget. Fastsættes der ikke en klar hjemmel til forsøget, vil støtten kunne være konkurrenceforvridende, jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 2.

Der kan dog være særlige omstændigheder, der gør, at støtten ikke er konkurrenceforvridende. Eksempelvis er Lejerbo en almennyttig boligforening, hvor der allerede er sat en række begrænsninger i lovgivningen omkring boligforeningens ageren, hvorfor der ikke er tale om et reelt ”marked”. Hvorvidt støtten er konkurrenceforvridende, kan dog først vurderes, når det er nærmere fastlagt, hvad støtten konkret skal gå til.

Ad 3. Deltagelse i forsøget er baseret på frivillighed

Lejerbo foreslår jf. bilag 1, at deltagelse i forsøget skal baseres på frivillighed. De beboere, som opfylder kriterierne for deltagelse, men som ikke ønsker at medvirke, f.eks. fordi de ikke vil arbejde, hellere vil have kontanthjælp, eller fordi vedkommende ikke kan undvære økonomien, skal tilbydes genhusning i én af Lejerbo Københavns halvtreds andre afdelinger beliggende i Københavns Kommune.

Vurdering

Socialforvaltningen, som har ansvaret for reglerne om genhusning i kommunen, oplyser, at Lejerbos forslag om at genhuse beboere, fordi de ikke ønsker at medvirke i forsøget, er i strid med lovgivningen. Beboerne er bl.a. beskyttet mod opsigelse fra udlejers side i henhold til den almene lejelov (bekendtgørelse af lov om leje af almene boliger).

Ad 4. Garanti for uddannelse og job

Alle skal have 9. klasses afgangseksamen

Lejerbo foreslår jf. bilag 1, at alle deltagerne uanset alder og tidligere arbejdserfaring skal have et skoleniveau svarende til 9. klasses afgangseksamen, herunder geografi, biologi, historier mv. med henblik på at skabe en fælles referenceramme.

Vurdering

Forsøget har fokus på, at borgerne skal have grundlæggende kvalifikationer og kompetencer for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet, herunder kendskab til det lokale arbejdsmarked, hvordan man begår sig på en arbejdsplads og lignende forhold.

Kommunen har inden for gældende regler mulighed for at tilbyde vejledning og opkvalificering som en del af indsatsen, såfremt det vurderes relevant for borgerens beskæftigelse.

Det bemærkes, at kommunen efter gældende regler har pligt til at give alle unge under 30 år uden uddannelse i kontanthjælpssystemet et uddannelsespålæg, herunder en læse-, skrive og regnetest, som kommunen er forpligtet til at følge op på, således at den unge opnår færdigheder svarende til 9. klasseniveau. For borgere fyldt 30 år uden uddannelse gælder der ikke et tilsvarende krav, men de har mulighed for at få tilbud om forberedende voksenundervisning, vejledning og opkvalificering mv.

Garanti for job

Det indgår i forsøget, at alle deltagerne skal have en jobgaranti i Lejerbo, herunder borgere med sparsom arbejdserfaring, psykisk sygdom, posttraumatisk stress og tilsvarende.

Derudover indgår det i forsøget, at deltagerne vil blive aflønnet indenfor gældende overenskomster, og at lønnen vil stige i takt med, at borgeren bliver bedre til at udføre det pågældende arbejde.

Endvidere indgår det i forsøget, at deltagerne ikke har mulighed for at modtage supplerende kontanthjælp. Hvis en deltager har behov for mere end det, han eller hun kan tjene gennem arbejdet i Lejerbo, skal deltageren forsørges af ægtefællen, familien eller lignende. Alternativt kan deltageren supplere indkomsten gennem beskæftigelse/uddannelse udenfor Lejerbo.

Vurdering

Forvaltningen kan oplyse, at hovedparten af beboerne i Mjølnerparken i dag er visiteret aktivitetsparate.² Jobcentret har altså vurderet, at en stor del af kontanthjælpsmodtagerne har andre problemer end

² I 2015 var der i alt 256 aktivitetsparate kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere i Mjølnerparken (kilde: BIFs ledelsessystem Targit).

ledighed, og at borgerne ikke er i stand til at påtage sig et ordinært arbejde og forsørge sig selv inden for tre måneder.

En del af beboerne vil dermed have behov for forsørgelse udover det, de kan tjene i forsøget, ligesom nogle borgere i perioder slet ikke vil kunne arbejde, f.eks. på grund af sygdom.

Denne forsørgelse kan ikke hentes hos ægtefæller, da en borger kun kan komme i betragtning til kontanthjælp, hvis ægtefællen heller ikke kan forsørge ham/hende.

En del af forsøgsdeltagerne kan derfor blive tvunget ud af forsøget, fordi de har behov for en højere indkomst til at dække deres udgifter.

Med hensyn til jobgarantien bemærker forvaltningen, at Københavns Kommune har indgået en partnerskabsaftale med Arriva om rekruttering af arbejdskraft og uddannelse af buschauffører. Arriva stiller en garanti, der indebærer, at borgeren tilbydes et job som buschauffør hos Arriva på minimum 18 timer om ugen, når uddannelsen, som Københavns Kommune betaler for, er gennemført.³ Borgeren er ikke garanteret et fuldtidsjob, men der arbejdes hen imod ansættelse på fuld tid, hvilket oftest sker inden for et til to år.

Samarbejde er med til at skabe bedre muligheder for inklusion af borgere på kanten af arbejdsmarkedet, og bidrager til, at virksomheden har kvalificeret arbejdskraft, både nu og på sigt.

³ Såfremt Arriva ikke kan tilbyde borgeren et job efter bestået uddannelse på UCplus, afholder de udgifterne til uddannelsen.

Bilag 1: Supplerende oplysninger om Lejerbos integrationsforsøg

Forvaltningen har stillet Eskild Dahl Pedersen, sekretariatschef på Lejerbos boligsociale kontor i Mjølnerparken, 10 skriftlige spørgsmål, der uddyber Lejerbos forslag til integrationsforsøg. Nedenfor er spørgsmålene samt de indkomne skriftlige svar gengivet.

Spørgsmål 1: Hvis Københavns Kommune skulle indgå aftale med f.eks. Lejerbo som anden aktør, indebærer det, at kommunen ved, hvad opgaven består i. Hvilke opgaver forestiller I jer, at Lejerbo skulle varetage i projektet? Vil Lejerbo stå for både jobformidling og myndighedsansvaret?

Svar: *Vi oplever at opgaven enklest løses ved, at Folketinget vedtager en lov, som indebærer, at den økonomi, som i dag anvendes til kontanthjælpemodtagere i Mjølnerparken, fremover delvist tilgår Lejerbo København som så ansætter beboerne i ordinært arbejde kombineret med uddannelse til minimum 9. klasse afgangseksamen. Kommunen vil derved være helt fri for at skulle bruge Jobcenter ressourcer på disse beboere og kan i stedet koncentrere sig om de tilbageværende opgaver på jobcenterområdet.*

Spørgsmål 2: Når andre aktører udfører opgaver for kommunen, er de forpligtet til at overholde de samme regler som kommunen, herunder forvaltningsloven og offentlighedsloven, og andre aktører har derfor samme pligter som kommunen, f.eks. notatpligt, tavshedspligt og pligt til at begrunde afgørelser og give klagevejledning. Hvordan forestiller I jer, at myndighedsansvaret vil skulle forvaltes?

Svar: *Vi vil forvalte ansættelser i Lejerbo København på lige fod med alle andre nuværende ansatte. Det betyder, at vi vil følge gældende lov, herunder den særstatus som Mjølnerparken får under førnævnte lovændring, og derudover vil beboerne blive ansat på overenskomstmæssige vilkår for det fysiske arbejde og følge SU-satser for undervisningsdelen. Samlet vil beboerne opnå en bedre økonomi end ved at forsætte som hidtil.*

Spørgsmål 3: Af artiklerne fremgår det, at forsøget vil gøre op med særregler på arbejdsmarked. Som eksempel på særregler nævnes indslusningsløn til grupper udenfor arbejdsmarked, hvor lønnen stiger i takt med, at borgerne oparbejder kvalifikationer og bliver mere produktiv. Kan I komme nærmere ind på, hvad I mener med særregler, og hvorfor det er, at særregler er u hensigtsmæssige?

Svar: *Som før nævnt vil vi gøre det enkelt ved at ansætte beboerne på ordinære kontrakter og vilkår. Vi har ikke behov for nye regler som indslusningsløn, vi møder beboerne med værdighed og aflønner*

indenfor eksisterende overenskomster med start i bunden af disse. De beboere, hvis produktivitet over tid overstiger mindstelønnen, vil stige i takt med, at produktiviteten tilsiger dette, men vi vurderer, at beboerne til tid vil være beskæftiget udenfor Lejerbo København.

Spørgsmål 4: Af artiklerne fremgår det, at alle beboere skal have en jobgaranti, herunder borgere med sparsom arbejds erfaring, psykisk sygdom, posttraumatisk stress mv. Det fremgår ikke af artiklerne, om det er Lejerbo, der giver jobgarantien eller hvem, der skal sikre, at der er job til alle i målgruppen (f.eks. de syge der ikke kan arbejde 37 timer?) Og hvad består jobgarantien i? Skal de f.eks. bestå en uddannelse eller lign., før der stilles jobgaranti? Og hvor lang tid varer jobgarantien?

Svar: *Vi har allerede ansat beboere som ovennævnte karakteristika, og det er meget individuelt, hvor meget den enkelte kan arbejde og modtage undervisning i opstartsfasen. Erfaringerne er dog, at alle har progression i samværet med os. Vi vil give jobgaranti fordi ingen skal stå uden forsørgelsesgrundlag, når der ikke længere udbetales kontanthjælp i Mjølnerparken.*

Spørgsmål 5: Er der tale om ordinære fuldtidsjob på ordinære vilkår til alle forsøgsdeltagerne fra dag et?

Svar: *Vores erfaring er, at ingen af beboerne er klar til fuldtidsarbejde ved opstart. I opstarten vil vi som førnævnt individuelt tage afsæt i, hvad beboeren kan og derfra starter rejsen sammen med beboeren i et tempo som sikrer progression. Vi har p.t. en medarbejder som det tog 6 år at flytte fra kontanthjælp i 15 år til nu fuldtidsarbejde. Men igen er det individuelt og kan ikke anvendes til en generel konklusion.*

Spørgsmål 6: Det indgår i forsøget, at beboerne ikke længere skal have retskrav på at blive forsørget. Hvad betyder det konkret for de mest udsatte, der ikke kan varetage et ordinært fuldtidsarbejde? Vil de fortsat skulle have mulighed for at få supplerende kontanthjælp ved siden af jobbet?

Svar: *Der indgår kun i forslaget, at man ikke kan modtage kontanthjælp. Det vil fortsat være muligt at blive forsørget af ægtefælle eller familie etc. Det er rigtigt, at retskravet på kontanthjælp erstattes med retskrav på arbejde og uddannelse. Det ligger i grundlovens bestemmelser § 75, at enhver skal forsørge sig og sine. Det sikrer vi så ved, som noget nyt i København, at vores beboere kan.*

Spørgsmål 7: Af artiklerne fremgår det, at det er alle beboere, der opfylder kriterierne for deltagelse, der får tilbud om job, herunder

borgere med sparsom arbejds erfaring, psykisk sygdom, posttraumatisk stres mv.

Har Lejerbo selv kapacitet til at opdrive alle de job, der er nødvendige for forsøget, og er det alle job, der etableres på ordinære vilkår? Og forestiller I jer, at alle skal have fuldtidsstillinger? Og hvis Ikke, hvad skal de så leve af ved siden af?

Svar: *Spørgsmålet er besvaret under tidligere spørgsmål. Det kan tillægges at Lejerbo København har kapaciteten til at løfte opgaven.*

Spørgsmål 8:

Hvordan vil I sikre, at deltagerne i forsøget fremmøder i jobbet? Skal de have fuld løn, selvom de ikke møder op på jobbet - trækker I folk i lønnen, hvis de ikke møder op? Hvem skal udbetale løn? Hvad vil I gøre, hvis borgerne afslår et tilbud om arbejde; hvad vil I gøre, hvis borgerne ikke er i stand til at arbejde fuld tid pga. helbredsproblemer, udviser ustabil fremmøde, er syge mv.

Svar: *Vi vil håndtere beoernes ansættelser på præcist samme måde som alle andre ansatte. Det vil således som nu, for hver episode, være en individuel stillingtagen. Derudover henvises til svar under tidligere spørgsmål.*

Spørgsmål 9: Det fremgår af artiklen, at deltagelse i forsøget er baseret på frivillighed. De beboere, som opfylder kriterierne for deltagelse, men som ikke ønsker at medvirke, vil blive genhuset i en anden bolig et andet sted. Betyder det, at alle de borgere, der modsætter sig forsøget, vil skulle flytte lejlighed, og har I selv mulighed for at genhuse borgerne – altså stille disse boliger til rådighed?

Svar: *Vi gør dette arbejde for at hjælpe vores beboere og byen, ikke for at straffe nogen. Hypotetisk kan det forekomme, at en beboer ikke vil arbejde men hellere have kontanthjælp og ikke kan undvære økonomien for at betale husleje og fornødenheder. I den situation vil vi ikke efterlade en beboer på gaden, men i stedet tilbyde en lejlighed i en af Lejerbo Københavns 50 andre afdelinger.*

Spørgsmål 10: I artiklerne foreslås det, at alle uanset skoleniveau skal have 9. klasses afgangseksamen, herunder geografi, biologi, historier mv., med henblik på at skabe en fælles referenceramme.

Gælder det også de voksne, som har været på arbejdsmarkedet tidligere, men måske har mistet deres job?

Svar: *Ja, vi er af den opfattelse, at ingen beboer må efterlades uddannelsesmæssigt under 9. kl. niveau.*

